

การศึกษาสภาพการจัดการฟาร์มโคนมของเกษตรกรรายย่อยจังหวัดศรีสะเกษ
จ่านงค์ จังอินทร์² สุรศักดิ์ วงษ์ศรีมี²

บทคัดย่อ

การศึกษาสภาพการจัดการฟาร์มโคนมของเกษตรกรรายย่อยจังหวัดศรีสะเกษ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการฟาร์มโคนมของเกษตรกร 2) เพื่อพัฒนาฟาร์มโคนมเกษตรกรสู่มาตรฐาน GAP 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค จำนวน 60 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2552 ถึง กันยายน 2553 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า SD ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีอายุเฉลี่ย 42.25 ปี ร้อยละ 49.1 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 60.3 จบประถมศึกษา มีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.66 คน กิจกรรมการเกษตรที่ทำ ร้อยละ 86.7 เลี้ยงสัตว์ จำนวนแม่โคนมในฟาร์มเฉลี่ย 19.18 ตัว มีผลผลิตน้ำนมเฉลี่ย 87.11 กก./วัน/ฟาร์ม โดยร้อยละ 92.9 ส่งนมที่สหกรณ์โคนมศรีสะเกษ จำกัด ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมเฉลี่ย 12 ปี มีที่ดินถือครองเฉลี่ย 15.35 ไร่ เกษตรกรมีการปลูกหญ้าเฉลี่ย 4.05 ไร่ มีรายได้ต่อเดือนหลังหักค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 30,131.58 บาท (ต่ำสุด 5,000 บาท สูงสุด 100,000 บาท) และรายจ่ายต่อเดือนเฉลี่ย 16,441 บาท สภาพการจัดการฟาร์มโคนมของเกษตรกร พบว่า สถานที่ทำเลที่ตั้งฟาร์มโคนม การจัดการดินด้วยเครื่องมือรีดนม มีค่าเฉลี่ย 2.54 , 2.48 อยู่ในเกณฑ์ดี การจัดการคอกหรือโรงเรือน การจัดการด้านการเลี้ยงโคนม การจัดการด้านอาหาร การจัดการด้านจัดบันทึกพันธุ์ประวัติ การสุขาภิบาลและการป้องกันโรค และการจัดการรีดนม มีค่าเฉลี่ย 1.77 , 2.05 , 2.26 , 1.99 , 1.71 , และ 2.11 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ มีจำนวน 5 รายการ อยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง ได้แก่ (1) พื้นคอกโรงเรือน (2) บ่อเกรอะ (3) การสังเกตการเป็นสัตว์ (4) บ่อหรืออ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรคสำหรับจุ่มเต้าก่อนเข้าฟาร์ม (5) โปรแกรมการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อโรค ร้อยละ 45.7, 71.2, 51.6, 70 และ 56.7 ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่พบ ได้แก่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา ผสมติดยาก ขาดแคลนหญ้าสด อาหารข้นราคาแพง พื้นที่ปลูกหญ้ามิน้อย โรคเต้านมอักเสบ และไม่มีแหล่งจำหน่ายน้ำนมดิบในช่วงปิดเทอม

คำสำคัญ : โคนม, การจัดการฟาร์ม

¹ ทะเบียนงานวิชาการเลขที่ : 56(2)-0216(3)-013

² สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดศรีสะเกษ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000

A Study of management of the dairy farmers in Srisaket province¹

Chamnong Changindra², Surasak Wongsrimee²

Abstract

A study of farm dairy farmers in Sisaket Province aims : 1) to study the dairy farmers and 2) to develop dairy farmers to standard GAP 3) to study the barriers of 60 collected. data from July 2552 to September 2553 were analyzed using descriptive statistics, frequency, percentage, mean, SD, minimum and maximum values, the mean age was 42.25 years, dairy farmers, 49.1 percent, 60.3 percent of graduates aged between 41-50 years. Elementary Statistics in the average family 4.66 to agricultural activities that percentage, 86.7 Animals of mother dairy farms averaged 19.18 with a milk yield averaged 87.11 kg/day/farm percent 92.9 to milk dairy cooperative game limited experience. Dairy Average 12-year average land holding of 15.35 rais, farmers are planting grass, average 4.05 rais. The average per month after expenses 30,131.58 Baht (Minimum 5,000 and maximum 100,000) and average monthly expenses 16,441 Baht. State management of dairy farmers found that the farm is located. Milking the milking equipment Averaged 2.54, 2.48 are in good shape. The enclosure or housing, management of dairy farming, food management, management notes pedigree, sanitation and disease prevention, and milking management averaged 1.77, 2.05, 2.26, 1.99, 1.71, and 2.11 in the Fair. There are 5 listings in the update include: (1) the enclosure housing (2) septic (3) the observation of estrus (4) pond or basin disinfectants for dipping your feet before entering the farm (5) the spraying. antiseptic 45.7 percent, 1.2, 51.6, 70 and 56.7, respectively. Barriers were found without the counseling, breeding is difficult, shortage of fresh grass, concentrate expensive, areas with little vegetation, Mastitis, and distribution of raw milk during the school holidays.

Keywords: cows, farm management.

¹Research Project No. : 56(2)-0216(3)-013

²Srisaket Livestock Provincial. Muang District, Srisaket Province 33000.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
สารบัญภาพและตาราง	ง
บทนำ	1
1.วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
2.ขอบเขตของการศึกษา	1
3.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1
4.ทฤษฎี สมมุติฐาน	2
การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ(information)ที่เกี่ยวข้อง	3
วิธีการศึกษา	4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	5
สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	15
เอกสารอ้างอิง	17

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยข้อมูลพื้นฐานบางประการของเกษตรกร	6
ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าSD ของการจัดการคอกหรือโรงเรือน	8
ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าSD ของสถานที่ทำเลที่ตั้งฟาร์มโคนม	9
ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าSD การจัดการด้านการเลี้ยงโคนม	10
ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าSD การจัดการด้านอาหาร	11
ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าSD การจัดการด้านจัดบันทึกพันธุ์ประวัติ	11
ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าSD การสุขาภิบาลและการป้องกันโรค	12
ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าSD การจัดการรีดนม	12
ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าSD การจัดการรีดนมด้วยเครื่องมือรีดนม	13
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรค	14